

Svenskt entomologmöte på Gotland

GÖRAN ANDERSSON, BERTIL ANDRÉN & BENGT CARLSSON

Årets Svenska Entomologmöte ägde rum på Gotland den 24-26 juli med Fröjelgården, en konferensanläggning strax söder om Klintehamn, som bas. På området fanns restaurang, men man kunde också utnyttja köket för självhushåll. Det var Gotlands Entomologiska Förening som arrangerade mötet med ordföranden och åldermannen Mats Björck som ledande kraft.

Mats Björck vid Fröjelgården flankerad av Oskar Kullingsjö (t v) och Sten Johnsson (t h). Foto: Göran Andersson.

Mats fick också i uppdrag att som ordförande leda årsmötesförhandlingarna för Sveriges Entomologiska Förening på fredag förmiddag. Ofta har det formella årsmötet förlagts till kvällstid under entomologmötena men flyttningen till en tid då alla de 51 närvarande verkade vakna och ivriga att komma ut i det vackra sommarvädret bidrog till att mötet förlöpte snabbt och smidigt.

Bert Gustafsson valdes till sekreterare men struntade i pennan och stoppade in allt i sin dator direkt. Den tid då ordföranden i SEF fick vänta i veckor på ett renskrivet protokoll är tydligen förbi. Eller?

Efter en viss diskussion om penningarnas hantlande konstaterade revisorerna att styrelsen kunde få ansvarsfrihet vilket också årsstämman instämde i. Budgeten för 2009 fastställdes till 387 000 kr in och ut. Största delen hänför sig naturligtvis till Entomologisk Tidskrift, som 2009 har oförändrade prenumerationsavgifter. Svenska prenumeranter betalar alltså 300 kr.

DU prenumererar väl på ET?
Man får mycket läsvärt för 300 kr!
Sätt in detta belopp på plusgiro 6 60 47-2
och ange Entomologisk Tidskrift Prenumeration
som betalningsmottagare. Glöm inte ditt eget namn och adress!

Den verksamhetsplan för 2009 som mötet fastställde har således utgivningen av ET och arbetet med att öka antalet prenumeranter som första punkt.

SEF skall också arbeta med nya insektskataloger med tidsfönster, kommunicera med lokalföreningarna, samarbeta med ArtDatabanken vad gäller svenska namn på insekter och utveckling av artportalen, öka informationen om entomologi samt tillsammans med en lokalförening anordna tjugonde Svenska Entomologmötet.

Styrelsen fick i sin helhet förnyat förtroende och enda förändringen i funktionärslistan var att Sten Jonsson nyvaldes till revisor.

Under bilturerna på ön hade deltagarna imponerats av de rikblommade vägrenarna, som lockade massvis med insekter, exempelvis strimlusen (*Graphosoma lineatum*), varför man beslutade att årets markägardiplom skulle tilldelas Vägverket på Gotland.

Strimlusen är ett av vägranternas smycken på Gotland.
Foto: Bertil Andrén.

Nästa årsstämma blir i Södermanland och Håkan Elmqvist hälsade välkommen till Fiskeboda vid Hjälmarens sydöstra strand helgen före midsommar 2009.

Under mötet erbjöds också tillfällen till ett antal exkursioner. Ett av de populäraste utflyktsmålen var Tofta skjutfält, där Åke Lindelöv guidade deltagarna till häftiga möten med de jättelika smedbockarna (*Ergates faber*), som inte minst imponerade på de medföljande barnen.

Under den följande natten blev det ljusfångst på skjutfältet med 16 lampor!! Till ett av de upplysta lakanen lockades en annan av skalbaggsjättarna, en taggbock (*Prionus coriarius*) och nere i branten mot havet bland sykomorlönnarna (tysklönnarna) togs bl a gyllene sykomorsolvecklare (*Pammene aurantiana*). I en grotta intill var taket fullt av harkrankar, som kastade spöklika skuggor i pannlampans sken.

Även vid förläggningen hade många satt upp ljus under kvällarna och här togs ett ex. av den mycket märkliga skogskackerlacksbaggen *Ripidius quadriceps*. Se Stig Lundbergs artikel om baggen i Ent. Tidskr. 1998, 119 (2): 117-119! Men också dagtid hittades en del ovanliga insekter som t ex den "litteraturintresserade" praktbaggen *Buprestis octoguttata*, som slog sig ner i Kjell Antonssons bok och fick plikta för bokvurmen med sitt liv.

En kväll landade t o m en smedbock bland restaurangborden och skrämde halvt ihjäl en "icke-entomolog", men tack vare snabb sorti räddade den sig ut i mörkret, och lugnet lägrade sig igen.

Ett gammalt virkesupplag vid Sproge lockade många av deltagarna, som fick se flera exemplar av den imponerande gräshoppsstekeln (*Sphex maxillosus*). Vid stekelns bohål observerades små flugor,

Bengt Carlsson vid rosentapetsarbetets ingångshål. Hjärtligt tack till Björn Cederberg, som bestämde biet. Foto: Bertil Andrén.

som troligen var ute för att parasitera stekelns byten. I övrigt hyste lokalen en mängd steklar av olika slag såsom gökbin, guldsteklar, bivarg (*Philontus triangulum*), rosentapetsarbetet *Megachile centuncularis* och byxbiet *Dasypoda hirtipes*. Byxbiet, som gräver en ända till 50 cm lång bogång i sanden, kunde ses arbeta intensivt med det sista benparets hårbeklädda lår och skenben, som också används vid pollentransporten. Rosentapetsarbetet hade sitt bo i en ekstock, och i en gammal tallstam invid letade sphecider efter lämpliga bohål.

Med Anders Lekander som ledare besöktes även de intressanta, hästbetade strandängarna vid Gannarve, som är den enda lokal, där man i slutet av nittonhundratalet kontinuerligt kunnat påträffa streckdyngbaggen (*Aphodius merdarius*) (Mattias Forshage muntl.). Det var emellertid för sent på året, för att ha chans att hitta den arten, men där

Gräshoppsstekeln i full färd med att förpassa en gräshoppa ner i sitt bohål. Foton: Göran Andersson.

På Mallgårds källmyr kunde man träffa på baggar av jätteformat – av fastlandsbor kallade gotlandsruss.
Foto: Göran Andersson.

fanns bl a de dynglevande skalbaggarna hästdyngbaggen (*Aphodius sticticus*), rakhorndyveln (*Onthophagus nuchicornis*) och mindre hornnyveln (*O. similis*) i hästspillingen och i brackvattengölarna hävdades exempelvis de halofila vattenlevande skalbaggarna *Hygrotus parallelogrammus* och *Berosus spinosus*.

En av exkursionerna gick till Mallgårds källmyr i den sydvästligaste delen av Lojsta russpark. Där kunde man förutom insekter alltså beskåda unika vertebrater i form av baggar, dvs gotlandsruss och dessutom en mycket sällsynt växt, Öselskallra *Rhinanthus osilensis*. Myren var, liksom de flesta besökta platser, mycket torr och av den bäck som i normala fall bevattnar myren fanns endast ett uttorakat dike kvar.

En sandig torr fåra i marken skulle föreställa bäcken till Mallgårds källmyr. Foto: Göran Andersson.

Naturligtvis var många intresserade av ett besök på södra Gotland för att hälsa på Hoburgsgubben och också bada. Vid Muskmyr i Sundre s:n finns stora alvarområden som lockade till besök. Här hade några turen att träffa på ett litet ”tåg” av tallprossesionspinnarlarver. På Sudret fanns det också tillfälle att få se den nyligen återupptäckta oxhornnyveln *Onthophagus illyricus*.

Hoburgsgubben i all ära men det finns betydligt finare raukområden att beskåda. Utanför själva mötesexkursionerna besöktes bl a Folhammar på östra kusten och Holmhällar på Storsudrets syd-

Håkan Elmqvist ledde exkursionen till Muskmyrs alvarmarker. Efter en föredömlig introduktion till området letade han raskt upp ett av de omtalade larvtågen. Mycket avflugna apollofjärilar fanns där också.
Foton: Göran Andersson.

Raukar vid Folhammar. Foto: Göran Andersson.

Damm vid Hegdovre. Foto: Bertil Andrén.

östra udde. Där fanns det gott om fantasieggande skapelser och vatten som lockade till bad.

Vattensamlingar var det ont om i värmen men i grustagsvatten vid Hegdovre, där den nyinvandrade kejsartrollsländan observerats, gick det att håva och här påträffades *Hydroglyphus pusillus*, *Hygrotus confluens* och *H. parallelogrammus*. På stranden sågs också den gulkantade kärrlöparen (*Agonum marginatum*). Utöver det kunde man också smörja kråset med välsmakande salmbär, blåhallon (*Rubus*

caesius), som växte rikligt på en slänt ner mot en av de större dammarna. Vid ett besök en dag senare hade faktiskt flera grunda smågölar intill torkat ut.

En annan intressant lokal med vatten var avrinningskanalen från Mästermyr. Ställvis växte där ofantliga bestånd av blomvass, som lockade blomflugor, som lockade flugintresserade, och i det för tillfället grunda vattnet fångades bl a vattentramarna *Haliplus confinis* och *H. ruficollis*.

Avslutningsvis blev det visor i sommarkvällen och alla östkustentomologerna förundrade sig över att solen kan gå ner i havet (näja, Östersjön). Detta var en vanligare syn för en västkustbo, men vackert i alla fall.

Ett hjärtligt tack till Gotlands Entomologiska Förening och Mats Björck för ett lugnt och trevligt möte, och med tanke på den vitalitet och energi som Mats utstrålade finns det hopp om ett nytt möte på Gotland med Mats om 10 år. Tredje gången gillt!

En sandgräsfjäril landade på vänsterarmen och lät sig viligt fotograferas med den högra. Foto: Göran Andersson.

Bengt Carlsson i dyngbaggeletartagen. Foto: Bertil Andrén.

Solnedgång i Östersjön. Foto: Göran Andersson.